

درس اول سال ۱۲

نواسخ

همانطور که یاد دارید نواسخ مجموعه کلماتی هستند که بر سر جمله اسمیه قرار می گیرند و سبب ایجاد دو نوع تغییر در جمله اسمیه می شوند :

الف: تغییر در ظاهر ، علامت و اعراب نقش های جمله اسمیه (از اهداف مستقیم آموزشی در کتب درسی نیست)

ب: تغییر در معانی و مفهوم جمله اسمیه

انواع نواسخ

الف (افعال ناقصه (درس ۷ سال یازدهم)

ب) حروف مشبّه بالفعل

ج) لای نفی جنس

حروف مشبّه بالفعل

إِنَّ: این حرف برای تاکید بر جمله پس از خود بکار می رود و معنی آن بصورت: « قطعاً، همانا، به درستی که، بی گمان » می باشد.
مانند:

« إِنَّ هَذِهِ أُمَّتُكُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً وَأَنَا رَبُّكُمْ فَاعْبُدُونِ »: **بی گمان** این امت شماست؛ امتی یگانه و من پروردگارتان هستم، پس مرا بپرستید.

أَنَّ: این حرف برای وصل دو جمله کاربرد دارد و به معنای « که » می باشد.

مانند: « وَمِنْ أَهَمِّ مُوَاصَفَاتِ هَذِهِ الشَّجَرَةِ أَنَّهَا تُعْطِي أَثْمَارًا طَوَّلَ السَّنَةِ »:

😊 خیلی مهمه ...

- ۱ -

مانند: إِنَّ لِسَانَ الْقِطِّ سِلَاحٌ طَبِيٌّ دَائِمٌ، لِأَنَّهُ مَمْلُوءٌ بِغُدَدٍ تَفْرُزُ سَائِلًا مُطَهَّرًا:

۲ - به شباهت حروف زیر باید توجه کرد :

الف : إِنَّ ←

ب : إِنْ ←

ج : أَنْ ←

د : اَنْ ←

✓ عَيْنَ عبارة جاء فيها من الحروف المشبهة : (جامع خیلی سبز)

(۲) قُلِ الْحَقُّ وَاِنْ كَانَ مَرًّا!

(۱) ﴿ مَا تَنْفَقُوا مِنْ خَيْرٍ فَإِنَّ اللَّهَ بِهِ عَلِيمٌ ﴾

(۴) ﴿ إِنْ تَتَّقُوا اللَّهَ يَجْعَلْ لَكُمْ فُرْقَانًا ﴾

(۳) عَلَى الْمُتَكَلِّمِ أَنْ لَا يَتَدَخَّلَ فِي مَا لَيْسَ لَهُ بِهِ عِلْمٌ !

كَانَ: این حرف به معنای « گویی ، مانند » می باشد .

مانند : كَانُ السَّمَاءِ مُمَطَّرٌ أَسْمَاكَ :

خیلی مهمه ... 😊

حرف جر « **ك** » نیز معنای « مانند » می دهد .

الدُّلْفَيْنِ يَبْكِي كَالْأَطْفَالِ :

لَكِنَّ: معنای « ولی ، اما » را از خود نشان می دهد .

مانند : نَصَحَ الْمُعَلِّمُ الطَّالِبَ الْمَشَاغِبَ وَلَكِنَّهُ اسْتَمَرَّ عَلَى سُلُوكِهِ :

لَيْتَ: معنای « کاش ، ای کاش » را از خود نشان می دهد . ضمناً ممکن است بصورت « یا لیت » نیز دیده شود . این حرف بیانگر آرزوست .

مانند : نَصَحَ الْمُعَلِّمُ الطَّالِبَ الْمَشَاغِبَ. لَيْتَهُ مَا اسْتَمَرَّ عَلَى سُلُوكِهِ :

لَعَلَّ: معنای « شاید ، امید است » را از خود نشان می دهد .

مانند : نَصَحَ الْمُعَلِّمُ الطَّالِبَ الْمَشَاغِبَ لَعَلَّهُ لَا يَسْتَمَرُّ عَلَى سُلُوكِهِ :

ترجمه آباد

الف) لعل و لیت + فعل مضارع ← مضارع التزامی

مانند:

۱ - لیت الإنسان یدرک قيمة الوالدين :

۲ - لعلک تدرک قيمة احترام الوالدين :

انواع مضارع التزامی

۱ - أن ، گي ، حتی ، لگی ، ل + مضارع منصوب :

۲ - لامر + مضارع مجزوم :

۳ - لای نهی اول شخص و سوم شخص + مضارع مجزوم :

۴ - ادات شرط + فعل شرط (مجزوم) :

۵ - مضارع + مضارع :

۶ - فعل طلب + جواب طلب :

ب) لیت + فعل ماضی ← ماضی استمراری

← ماضی بعید

← ماضی التزامی

مانند:

۱ - لیت الإنسان درک قيمة الوالدين :

۲ - لیت الإنسان درک قيمة الوالدين :

۳ - لیت الإنسان درک قيمة الوالدين :

انواع ماضی استمراری

۱ - کان + مضارع :

۲ - ماضی + مضارع :

انواع ماضی بعید

۱ - کان + ماضی :

۲ - ماضی + ماضی :

بدونیم بهتره

تغییرات جمله اسمیه با آمدن حروف مشبّهة بالفعل

الف (تغییرات ظاهری (اعراب)

- ۱ - اللهُ عَلِيمٌ ← إِنَّ اللهُ عَلِيمٌ
 ۲ - المسلمون إخوةٌ ← ليت المسلمین إخوةً
 ۳ - التلميذتان ناجحتان ← لعل التلميذتين ناجحتان

ب (تغییرات در نقش ها

- جمله اسمیه ← مبتدا + خبر
 حروف مشبّهة بالفعل + اسم حروف مشبّهة بالفعل + خبر حروف مشبّهة بالفعل
 اللهُ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ ← إِنَّ اللهُ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ

✓ « المجاهدون يندفعون إلى الحدود للدفاع عن القيم الأخلاقية! » عَيْنُ الصَّحِيحِ مَعَ « إِنَّ » : (خيلي سبز)

- (۱) إِنَّ المجاهدين يندفعون...!
 (۲) إِنَّ المجاهدون يندفعين...!
 (۳) إِنَّ المجاهدين يندفعان...!
 (۴) إِنَّ المجاهدون يندفعون...!

✓ عَيْنُ الصَّحِيحِ فِي التَّرْجُمَةِ : (کنکور سراسری هنر)

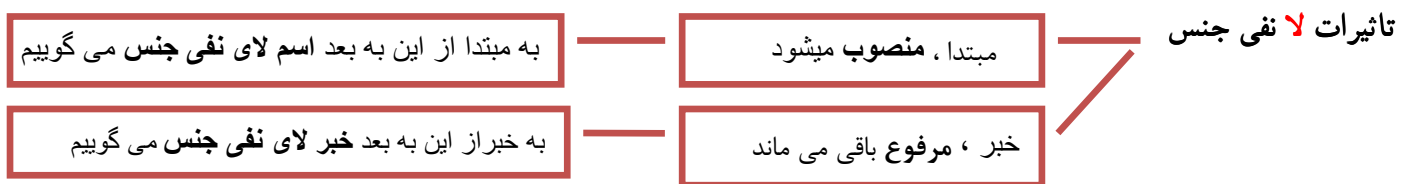
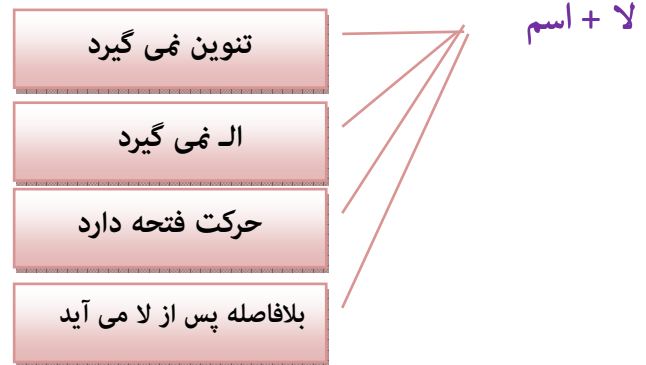
« ليتنى كنت قد تعلمت منك أن لا أحزن على كل أمر مكروه أواجهه ، ولو كان كبيراً ! »

- (۱) كاش از تو آموخته بودم که بر هر امر ناپسندی که با آن مواجه می شوم غمگین نگردم ، اگرچه بزرگ باشد !
 (۲) شاید از تو آموخته باشم که به خاطر هرآنچه از ناپسندی ها به من برسد حتی اگر بزرگ باشد ، ناراحت نباشم !
 (۳) کاش محزون نشدن را بر هر امر ناملامی که با من مواجه می شود از تو یاد می گرفتم ، ولو بزرگ باشد !
 (۴) شاید غم نخوردن را برای آن ناخوشایندی که به من خواهد رسید با وجود بزرگ بودن ، از تو بیاموزم

✓ عَيْنُ مَا فِيهِ مِنَ الْحُرُوفِ الْمَشْبَهَةِ بِالْفِعْلِ : (خيلي سبز)

- (۱) لا خير في قول إلا مع الفعل !
 (۲) ما كنت أظن أن أكون قوياً هكذا أمام المشاكل !
 (۳) أعلم ان ربنا يرحم من يرحم الناس !
 (۴) إن تُبدوا شيئاً أو تخفوه يعلمه ربكم !

حرف لای نفی جنس

لَابِلِيَّةٌ أَصْعَبُ مِنَ الْجَهْلِ

مانند: لَا سَيْفَ أَقْطَعُ مِنَ الْحَقِّ

😊 خیلی مهمه ...

- ۱

- ۲

- ۳ - حروف عامل و غیر عامل:

ترجمه آباد

در ترجمه جمله ای که در آن لای نفی جنس وجود دارد بصورت زیر عمل می کنیم:

هیچ ... نیست (نداشتن، نبودن و ...)

لا سَيْفَ أَقْطَعُ مِنَ الْحَقِّ:

لا حقیقه لی:

✓ عَيْن « لا » الناسخة : (سراسری تجربی)

- (۱) لا نور فی قلب المذنب
(۲) لا تقل ما لا تعرفه
(۳) العالم قائم بالعمل فلا ترى فيه السكون
(۴) الناس يحترمون العلماء لا الجهلاء

✓ عَيْن « لا » النافية للجنس : (سراسری ریاضی)

- (۱) اليوم لا طالبة فی المدرسة !
(۲) لا تطلبوا إلا اعمال الخير !
(۳) ألا تعلم أن الله على كل شيء محيط !
(۴) لم تقول ما لا تعمل , أيها الإنسان !

✓ عَيْن الصحيح فی « لا » النافية للجنس : (سراسری ریاضی)

- (۱) هذا شاعرٌ جليل لا تاجر نشيط !
(۲) قلت لزميلتي : لا شك في إنتصار الحق !
(۳) لا يذهب المؤمن إلى مجالس سوء !
(۴) أيها الغني ! لا إنفاق الأموال إلا في سبيل الله !

✓ عَيْن الصحيح فی « لا » النافية للجنس : (سراسری انسانی)

- (۱) لا ذو مال أفضل من ذي عقل ,
(۲) و لا العلم كالتفكر ,
(۳) و لا وحدة أوحش من العجب ,
(۴) و لا مفتاح السعادة كحسن الخلق !

✓ عَيْن « لا » النافية للجنس : (سراسری تجربی)

- (۱) ألا كل شيء غير الله باطل !
(۲) لا أعلم ان أخى هل ينجح في الامتحان أم لا !
(۳) هو و أسرته فقراء لا أغنياء !
(۴) لا عجب من أنك نجحت لأنك درست جيداً !

✓ عَيْن « لا » غير العاملة : (سراسری انسانی)

- (۱) لا توقعي نفسك في المهالك !
(۲) لا فقر أشد من الجهل !
(۳) لا تقعين في المهالك إذا عملت خيراً !
(۴) لا تبع نفسك بثمان بخس !

✓ عَيْن « لا » غير عاملة : (سراسری تجربی)

- (۱) أعلم أنك لا تحصل على النجاح دون اجتهاد !
(۲) لاتعش في حياتك كالذي يأمر الناس بالبلخ !
(۳) لاشك في أن هواء البحر هذه الايام هائج بشدة !
(۴) ذهبنا إلى الشارع لاحنوت فيه فلذلك لم نشتر شيئاً !

✓ عَيْن كلمه « تلميذ » مبنية على الفتح : (سراسری زبان)

- (۱) تلميذ : حارب اليأس و التكا سل!
(۲) يا تلميذ الصف : كن مستعداً ليوم الامتحان!
(۳) إن التلميذ النشيط هو الذي يغتنم فرص الخير!
(۴) لا تلميذ في مدرستنا إلا و هو مجتهد في دروسه!

۹ - عَيْن الصحيح عن « لا » النافية للجنس ! (سراسری انسانی)

- (۱) عندما ذهبت إلى المكتبة رأيت لا هناك أحد !
(۲) لا الكتاب على المنضدة بعد ذهابنا !
(۳) لا عصفور على قضبان الأشجار قرب بيتنا !
(۴) هذا اليوم لا ضيوفنا في البيت !

خيلي مهمه ...

۱ - نون تاكين (مشدد) ← فعل مضارع + ن = فعل دارای تاکید در معنا

الف (مثبت : قطعاً ، همانا و ...)

(ب) منفي : هرگز و ...

مانند : « ... لا تكونن من المشركين » :

۲ - لم يترك الناس

(الف) ۳ - كان + لِ، عند ← كان له دينٌ :
(ب)

۴ - موارد کاربرد ضمير «ها» :

(الف) رأيتُ أختي و صديقتها

(ب) مثل تعدد الآلهة و تقديم القرابين لها لكسب رضاها

۵ - معنای لذلك ← بنابراین ، به همین علت

۶ - قد + فعل ماضی ←

۷ - معنای « عن » ←

۸ - واو + كُ ← وكُ

۹ - عبادة الأصنام ←

۱۰ - فَحَمَلَ فاساً...عَلَّقَ الفأس على ... ←

۱۱ - أَنَّ إبراهيمَ هوَ الفاعل ←

۱۲ - إِيَّهَا ←

۱۳ - استهزاء : إِيَّهَا يَقْصِدُ إبراهيمُ الإستهزاء بأصنامنا ←

😊 خیلی مهمه ...

(الف) ممکن است طراح سوال از وجود یا عدم وجود «تاکید» در گزینه یا عبارتی سوال بپرسد. موارد زیر تاکید در جمله را بیان می کند :

۱ - وجودِ أَنْ در جمله

۲ - وجودِ إِيَّهَا

۳ - فعل با نون مشدّد

۴ - مستثنی مفرغ (درس ۳ سال ۱۲)

۵ - مفعول مطلق تاکیدی (درس ۴ سال ۱۲)